

Hanna Sarkkinen vas

Kirjallinen kysymys aseviennistä Yhdistyneisiin arabiemiirikuntiin ja Saudi-Arabiaan

Eduskunnan puhemiehelle

Arabikevään kuohunnasta alkunsa saanut Jemenin sota on aiheuttanut Arabian niemimaan köyhimmässä maassa humanitaarisen katastrofin, joka syvenee päivä päivältä. YK:n mukaan pommitukset ovat kohdistuneet "laajasti ja järjestelmällisesti" siviileihin.

Maa tarvitsi ulkopuolista ruoka-apua jo ennen kuin sisällissota alkoi noin kaksi vuotta sitten. Sota on pahentanut humanitaarista tilannetta katastrofaaliseksi. Jemenissä humanitaarisen avun tarpeessa on noin 80 % väestöstä, yhteensä 18,8 miljoonaa ihmistä. YK ja kansainväliset avustujajärjestöt ovat julistaneet Jemeniin korkeimman tason hätätilan.

Yhdistyneet arabiemiirikunnat on sotinut maaliskuusta 2015 lähtien Jemenin shiialaisia huthikapinallisia vastaan osana Saudi-Arabian johtamaa liittoumaa.

Vuonna 2015 Suomi vei aseita Yhdistyneisiin arabiemiirikuntiin ja Saudi-Arabiaan yli 30 miljoonalla eurolla. Tämän lisäksi marraskuussa 2015 valtionyhtiö Patria Oyj:lle myönnettiin lupa panssariajoneuvojen vientiin Yhdistyneisiin arabiemiirikuntiin. Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan Jemenissä on myös Yhdistyneiden arabiemiirikuntien maajoukkoja, joten on ilmeistä, että suomalaisia panssariajoneuvoja voidaan käyttää sodassa.

Paavo Arhinmäki kysyi 10.2.2016 kirjallisessa kysymyksessään (KK 70/2016 vp) "Miksi Patrialle on myönnetty vientilupa Yhdistyneisiin arabiemiirikuntiin, vaikka kyse on sotaa käyvästä ja ihmisoikeuksia rikkovasta maasta ja aikooko hallitus peruuttaa vientiluvan?"

Puolustusministerin vastauksessa sanottiin: "Yhdistyneet arabiemiraatit kuuluvat eräiden muiden maiden ohella Saudi-Arabian johtamaan koalitioon, joka toimii Jemenissä maan laillisen hallituksen pyynnöstä turvallisuustilanteen vakauttamiseksi. Suomi seuraa tilannetta alueella tarkasti. Päätökset puolustustarvikevienneistä alueen maihin tehdään tapauskohtaisen harkinnan pohjalta ja tässä otetaan huomioon myös muiden EU-maiden linja."

Tilanne Jemenissä muuttuu koko ajan vain huonompaan suuntaan. Jotain olisi tehtävä, että turvallisuustilanne saataisiin aidosti vakautettua. Saudi-Arabian sotatoimet ovat vain pahentaneet tilannetta entisestään.

Kirjallinen kysymys KK 280/2017 vp

Suomen asevientä säätelevät kansallisen lainsäädännön lisäksi kansainväliset sopimukset, joista tärkeimpiä ovat Euroopan unionin yhteinen kanta ja YK:n asekauppasopimus. Euroopan unionin yhteinen kanta edellyttää, ettei aseille saa antaa vientilupaa, jos asevienti tapahtuu maahan, jossa on "aseellinen konflikti tai sellaisen todennäköisyys". Euroopan unionin yhteinen kanta edellyttää myös, ettei asevientilupia myönnetä maihin, joissa on todettu vakavia ihmisoikeusloukkauksia tai joissa on vaarana, että myytäviä sotatarvikkeita voitaisiin käyttää sortotoimiin. Kummatkin näistä ehdoista täyttyvät Arabiemiraattien ja Saudi-Arabian kohdalla. Euroopan parlamentti on myös asettunut keväällä 2016 tukemaan asevientikieltoa Saudi-Arabiaan ja esimerkiksi Ruotsi, Iso-Britannia ja Saksa ovat tiukentaneet linjaansa.

Suomi on valittu elokuussa 2016 kansainvälisen asekauppasopimuksen puheenjohtajamaaksi, ja sen tulisi näyttää esimerkkiä muille maille.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Aikooko hallitus peruuttaa tai edes keskeyttää asevientiluvat Yhdistyneisiin arabiemiirikuntiin ja Saudi-Arabiaan?

Helsingissä 21.6.2017

Hanna Sarkkinen vas